

**ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ НА АДВОКАТИ
“КРЪСТЮ ЦОНЧЕВ”**

България, София - 1000

тел. +359 2 980 10

92

ул. “Калоян ” 8, ет. 4

тел. +359 2 980 24 92

**АДМИНИСТРАТИВНА ДЕЙНОСТ ПО ВРЕМЕ НА
ИЗВЪНРЕДНОТО ПОЛОЖЕНИЕ**

лектор: Валентина Бакалова – адвокат от САК

31 март 2020 г.

Спиране на административните и съдебни производства и удължаване действието на срочни административни актове по правилата на чл. 3 и чл. 4 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. (обн. в ДВ, изв. бр. 28/ 24.03.2020 г.)

Предоставяне на административни услуги и производства по издаване и изпълнение на административни актове по ЗУТ и ЗКИР при условията на обявено извънредно положение.

Правна характеристика на извънредните мерки по ЗМДВИП (1)

- ▶ Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. (ЗМДВИП)
- ▶ Обн. ДВ бр. 28 от 24 март 2020 г.
- ▶ в сила считано от 13 март 2020 г., с изключение на чл. 5, § 3, § 12, § 25 – 31, § 41, § 49 и § 51, които влизат в сила от 24 март 2020 г.
- ▶ Цел и обхват на ЗМДВИП - обществените отношения във връзка с предпазване, ограничаване и преодоляване последиците от разпространението на коронавирусната инфекция (COVID 19) за периода на обявеното извънредно положение;

Конституционни основи - глава втора «Основни права и задължения на гражданите» от Конституцията на Р България

- ▶ Чл. 57. (1) Основните права на гражданите са неотменими.
- ▶ (2) Не се допуска злоупотреба с права, както и тяхното упражняване, ако то накърнява права или законни интереси на други.
- ▶ (3) При обявяване на война, на военно **или друго извънредно положение със закон може да бъде временно ограничено упражняването на отделни права на гражданите** с изключение на правата, предвидени в чл. 28, 29, 31, ал. 1, 2 и 3, чл. 32, ал. 1 и чл. 37.

Правна характеристика на извънредните мерки по ЗМДВИП (2)

- ▶ Временни мерки и ограничения за защита на живота и здравето на хората при извънредни ситуации – Чл. 2 ЗМДВИП – компетентен орган – министъра на здравеопазването;
- ▶ Принудителни административни мерки (ПАМ) по Закона за здравето - Глава втора «Деятности по опазване на здравето», Раздел V «Надзор на заразните болести» - чл. 61 – чл. 63а;
- ▶ Извънредни мерки и ограничения (ПАМ) по ЗМДВИП – правомощия на министерски съвет и на други държавни органи;
- ▶ Правомощия на министъра на здравеопазването по чл. 19 ЗМДВИП;
- ▶ Участие на военнослужещи от въоръжените сили при прилагането на противоепидемични мерки и ограничения – чл. 9 и 10 ЗМДВИП;

Правна характеристика на извънредните мерки по ЗМДВИП (3)

- ▶ Мерки и ограничения по отношение на полагането на труд (чл. 7 и чл. 8 ЗМДВИП), полагане на извънреден труд и командироване на служители;
- ▶ Мерки относно организацията на дейността на държавни органи и служби по време на извънредното положение;
- ▶ Промени в други закони с преходните и заключителни разпоредби на ЗМДВИП

Предоставяне на административни услуги и производства по издаване и изпълнение на административни актове при условията на обявено извънредно положение.

- ▶ ЗМДВИП не предвижда преустановяване на дейността на държавните и общински органи;
- ▶ Принцип на непрекъсваемост на дейността на обществените служби;
- ▶ Условия за административно обслужване на частноправни субекти – дейностите по предоставяне на административни услуги и по издаване на административни актове в условията на въведеното извънредно положение;
- ▶ Изпълнение на правомощията на държавните и общински органи, както и организациите, предоставящи обществени услуги по действащите закони, при спазване на временните мерки и ограничения, въведени от министъра на здравеопазването на основание чл. 2 от закона.

Предоставяне на административни услуги и производства по издаване и изпълнение на административни актове при условията на обявено извънредно положение.

- ▶ Спазване на принципа за съразмерност при налагане на принудителните административни мерки по време на въведеното извънредно положение;
- ▶ Законови мерки за недопускане на допълнителни и несъразмерни пречки за упражняване на правата на гражданите и организациите;
- ▶ Мерки по чл. 3 и чл. 4 ЗМДВИП за защита на законните права и интереси на частноправните субекти в контекста на производствата по издаване на административни актове, както и за упражняване на правото на защита по висящи съдебни производства по оспорване на административни актове и по изпълнителни производства пред органа по изпълнение по реда на АПК;

Предоставяне на административни услуги и производства по издаване и изпълнение на административни актове при условията на обявено извънредно положение.

Висящи производства по издаване на индивидуални административни актове.

- Административни производства, започнали преди 13 март 2020 г. – правила за определяне на началната дата – правна уредба в специалните закони;
- Специфики при административните производства, започнали служебно (по инициатива на административния орган) и по заявление на заинтересовано лице (гражданин или организация);
- Предоставяне на административни услуги от държавни и общински органи, административни органи или на друг овластен със закон за това орган или организация, лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги;
- § 8 от ПЗР на АПК. Уредените в кодекса производства за издаване на индивидуални административни актове и тяхното обжалване по административен и съдебен ред се прилагат и при извършването на административни услуги, както и при обжалването на отказите за извършването им, освен ако в специален закон е предвидено друго.

Предоставяне на административни услуги и производства по издаване и изпълнение на административни актове при условията на обявено извънредно положение.

Понятие за благоприятен административен акт

- - по чл. 21, ал. 1 АПК „на административен орган или на друг овластен със закон за това орган или организация, лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги“, с който „се създават права“ на отделни граждани или организации.
- - по чл. 21, ал. 2 АПК, с които „се декларират или констатират вече възникнали права или задължения, когато волеизявлението е от значение за признаване, упражняване или погасяване на права или задължения.“
- - по чл. 21, ал. 3 АПК за издаване на „документ от значение за признаване, упражняване или погасяване на права или задължения.“

Предоставяне на административни услуги и производства по издаване и изпълнение на административни актове при условията на обявено извънредно положение.

- ▶ Чл. 3. ЗМДВИП За срока от 13 март 2020 г. до отмяната на извънредното положение спират да текат:
- ▶ 1. процесуалните срокове по съдебни, арбитражни и изпълнителни производства, с изключение на сроковете по наказателни производства, по Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест и производства, свързани с мерки за принуда;
- ▶ 2. давностните и други срокове, предвидени в нормативни актове, с изтичането на които се погасяват или прекратяват права или се пораждаат задължения за частноправните субекти, с изключение на сроковете по Наказателния кодекс и Закона за административните нарушения и наказания;
- ▶ 3. сроковете за изпълнение на указания, дадени от административен орган на страни или участници в производства, с изключение на производствата по Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове;

Предоставяне на административни услуги и производства по издаване и изпълнение на административни актове при условията на обявено извънредно положение.

- ▶ Спирането на сроковете за обжалване на административните актове, постановени по време на въведеното извънредно положение е с цел охрана на законните права и интереси на гражданите и организациите, тъй като същите търпят сериозни ограничения при упражняването на правата си поради наложените извънредни мерки за предотвратяване разпространението на коронавируса COVID 19.
- ▶ В случаите, в които административните производства по издаването на административни актове започват по заявление на заинтересовано лице и се провеждат без участието на други заинтересовани страни, освен адресатът на акта, тоест, ако със издадения акт не се засяга правната сфера на други лица, освен лицата, поискали издаването им, могат да бъдат приведени в изпълнение след съобщаването им на заявителя.
- ▶ Чл. 90, ал. 2, т. 1 АПК; Сравнение с допускането на предварително изпълнение по реда на чл. 60 АПК;

Предварително изпълнение на административните актове при условията на извънредно положение

Предварително изпълнение на общи и индивидуални административни актове - сравнение на общите правила по АПК;

- ▶ Чл. 73. Когато неотложно трябва да се издаде общ административен акт за предотвратяване или преустановяване на нарушения, свързани с националната сигурност и обществения ред, за осигуряване на живота, здравето и имуществото на гражданите, може да не се спазят някои от разпоредбите на този раздел за уведомяване и участие на заинтересованите лица в производството по издаване на акта. В тези случаи в хода на изпълнението на акта се оповестяват съображенията за издаването му.
- ▶ Чл. 180. (1) Оспорването не спира изпълнението на общия административен акт.
- ▶ (2) Съдът може да спре изпълнението на основанията и по реда на чл. 166, ал. 2 и 3.

Предварително изпълнение на административните актове при условията на извънредно положение

- Забрана за изпълнение на акта (чл. 90 АПК)
- Чл. 90. (1) Административните актове не се изпълняват, преди да са изтекли сроковете за тяхното оспорване, а при подадена жалба или протест - до решаването на спора от съответния орган.
- (2) Това правило не се прилага, когато:
  - 1. всички заинтересовани страни писмено поискат предварително изпълнение на акта;
  - 2. със закон или с разпореждане по чл. 60 е допуснато предварително изпълнение на акта.

Предварителното изпълнение, допуснато на основание чл. 60 АПК, подлежи на обжалване в 3-дневен срок от съобщаването му. Жалбата не спира изпълнението.

Изпълнителни производства пред органа по изпълнението по АПК

- ▶ Чл. 3, т. 1 ЗМДВИП – спират да текат за времето на обявеното извънредно положение сроковете за доброволно изпълнение, по покани за доброволно изпълнение, връчени преди 13 март 2020 г., чийто срок не е изтекъл до тази дата;
- ▶ Срокът за доброволно изпълнение по покани, връчени по време на обявеното извънредно положение не текат;
- ▶ Изпълнителни производства, по които срокът за доброволно изпълнение е изтекъл преди 13 март 2020 г. не спират на основание чл. 3, т. 1 ЗМДВИП, тъй като няма изрична разпоредба в извънредния закон;
- ▶ При пристъпване към принудително изпълнение от страна на органа по изпълнението засегнатото лице може да се брани с иск по чл. 292 АПК (че не дължи изпълнение) и по реда на чл. 294 АПК – чрез обжалване на действието на органа по изпълнението; Искът по чл. 292 АПК и жалбата по чл. 294 АПК не спират изпълнението, но съдът по искане на страната може да го спре.

Удължаване на срока на действие на т. нар. „срочни“ административни актове

- ▶ Чл. 4, т. 1 ЗМДВИП - сроковете за упражняването на права или за изпълнение на задължения на частноправни субекти, предвидени в разпоредби на публичното право и които са започнали да текат преди 13.03.2020 г. В тази хипотеза попадат срокове, указани в закон, в които **частноправните субекти са длъжни да предприемат определени действия** пред компетентния административен орган, от които зависи законосъобразното упражняване на правата им.
- ▶ Чл. 4, т. 2 ЗМДВИП - удължава действието на т. нар. „срочни“ административни актове, издадени по разрешителни, лицензионни, регистрационни и декларационни административноправни режими, чието действие се прекратява след изтичането на определен в закон срок. (без да са необходими активни действия от страна на адресатите на актовете)

Предоставяне на административни услуги и производства по издаване и изпълнение на административни актове по ЗУТ и ЗКИР при условията на обявено извънредно положение.

Относно процесуалните срокове по съдебни административни дела (чл. 3, т.1 ЗМДВИП)

- ▶ Не текат процесуалните срокове по висящите съдебни административни дела, образувани пред административните съдилища, вкл. сроковете за обжалване на определенията, разпорежданията и решенията на съда, които подлежат на инстанционен контрол.
- ▶ Разпоредбата предотвратява неблагоприятните последици за страните по делото, които биха настъпили при неизпълнението на указанията на съда или при пропускане на преклузивните срокове за обжалване на съдебните актове. По този начин страните в съдебното производство ще имат възможност да предприемат необходимите процесуални действия след отмяната на извънредното положение;
- ▶ Разпоредбата не е пречка за изпълняване на процесуални действия от съда.

Относно срокове за издаване на административни актове (чл. 3, т.1 във връзка с т. 3 ЗМДВИП)

- ▶ Особености на актовете по ЗУТ;
- ▶ Участие на голям брой заинтересовани лица в производствата по одобряване на устройствени планове;
- ▶ Съобщаване на част от актовете на административните органи чрез съобщения в Държавен вестник;
- ▶ Съобщения и уведомления чрез интернет страницата на общината, областния управител и МРРБ;
- ▶ Наличие на „съставни“ административни производства по други закони, актовете по които са абсолютни предпоставки за издаване на краен акт по ЗУТ (ЗООС, ЗОЗЗ, ЗГ, ЗБР и др.);
- ▶ Съгласувателни актове по ЗУТ; въпроси на чл. 128а ЗУТ относно съгласуване на проектите и заданията за устройствени планове с експлоатационните дружества;

Особености на разрешителните режими по ЗУТ и издаването на актове по тях в условията на извънредно положение

- ▶ Производство по издаване на виза за проектиране (чл. 140 и чл. 140а ЗУТ);
- ▶ Производство по издаване на разрешение за строеж без участие на заинтересовани лица по чл. 149, ал. 2 ЗУТ;
- ▶ Одобряване на преработка по време на строителството – чл. 154, ал. 5 ЗУТ;
- ▶ Производство по въвеждане в експлоатация на готовите строежи – чл. 177 ЗУТ;
- ▶ Принудителни административни мерки по ЗУТ – чл. 178, чл. 195-196, чл. 198, чл. 224, чл. 224а.
- ▶ Премахване на незаконни строежи – чл. 225 – 225а, Сравнение с чл. 195 ЗУТ;